

Januari nieuwsbrief

Beste leensters, leners en andere belangstellenden,

Een nieuw jaar is begonnen. Wat gaat het ons brengen? Ik wens iedereen, lezer, leenster/leener, vrijwillig(st)er, en belangstellende

een mooi, gezond en inspirerend nieuw (boeken)jaar met wijsheid waar nodig en mogelijk.

En dan eerst even terug naar het voorbije jaar.

De bibliotheek heeft relatief weinig last van alles wat er in de wereld, in Nederland en dichterbij ons heen gebeurt. We 'mogen' deze weken ook 'gewoon' open zijn. Een aantal activiteiten kon echter niet doorgaan of niet opgestart worden, en de lees- en poëziegroepen hebben regelmatig hun bijeenkomsten moeten aanpassen. Maar boeken zijn welkom als mensen op zoek zijn naar het kunnen begrijpen

van zichzelf en de wereld om hen heen; of als ze op zoek zijn naar inspiratie, troost en/of afleiding. Er vervolgens 'iets mee moeten'

bleek voor een aantal recensenten wel lastiger dan voorheen. Er was te veel chaos in binnen- en buitenwereld, en vaak konden ze zich

moeilijker concentreren. Daarom zijn er deze zomer meerdere recensenten gestopt met hun bijdragen, maar er heeft zich al snel een stel

nieuwe vrijwilligers aangediend voor het lezen en bespreken van veelal recente titels. Ook nu

weer ben ik erg blij met iedereen die hierin actief is en is geweest. Recensies blijven een belangrijk deel van de website uitmaken en worden regelmatig gelezen door

derden. Uitgeverijen zijn daarom vaak gul met het ons toesturen van recensie-exemplaren, waarmee wij onze collectie kunnen uitbreiden. Bij deze wil ik alle recensenten van harte bedanken voor hun inzet en bijdrage gedurende het afgelopen

jaar. Dus dank je wel Amber, Ammy, Elizabeth, Hannah, Ine, JamieLee, Janny, Jonna,

Kim, Kimberly, Laura, Lieke, Lies, Lisanne, Marianne, Martine, Merel, Monique, Olaf, Paulien en Vera!

En wat voor de vrouwenbibliotheek heel fijn is: Jonna is weer terug als webmaster. En daarnaast ook weer als steun en toeverlaat voor allerlei andere hulp op de achtergrond. Samen met een nieuwe enthousiaste vrijwilligster, Gianna, is ze

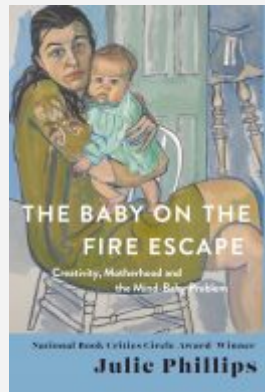
begonnen met het bijhouden en verder bijwerken van de catalogus. Elke maand zullen ze dat op een zaterdag in de bibliotheek doen, die dan gelijk open is. Uit hun samenwerking zijn al allerlei plannetjes voor de bieb naar boven gekomen.

We gaan er mee aan de slag. Gianna en Jonna heel veel dank voor jullie werk en inspiratie!

En Yvonne, jij hartelijk dank voor jouw maandelijkse uurtjes waarin je meer praktische orde brengt in de collectie op de Gansstraat!

*Een onderwerp voor het nieuwe jaar?

Met enige regelmaat komt het onderwerp 'de combinatie moederschap en kunstenaarschap' terug. Zo zijn afgelopen

maand *Sloop* van Anna Enquist en *Een geest in de keel* van Doireann Ní Ghríofa, verschenen, en vorige maand *Mary* van Anne Eekhout. Vlak voor kerstmis schreef Lieke Kézér (van *De verloren berg* en *De afwezigen*) in Trouw een artikel over het onderwerp aan de hand van wat de autobiografische debuutroman is van de Ierse dichteres Doireann Ní Ghríofa, Virginia Woolf lijkt niet de eerste te zijn die in *A room of one's own* de vraag opwierp of kunstenaarschap en moederschap samen kunnen gaan. Meerdere schrijfsters hebben zich er over uitgelaten en/of over geschreven. Bekende schrijfsters als Marie Darrieussecq, Rachel Cusk en Anne Enright publiceerden literaire memoirs over hun eerste jaar als moeder, in resp. *De baby*, *In het land van moeders* en *Dat vreemde moederland*. Dat het regelmatig de aandacht trekt blijkt ook uit het verschijnen van *The baby on the fire escape* in april. Daarin bestudeert de in Amsterdam wonende

schrijver, biografe en literatuurrecensente *Julie Phillips* het conflict tussen scheppen en zorgen in de carrières van beroemde schrijfsters als *Doris Lessing*, *Ursula Le Guinn*, *Audre Lord* en kunstenaar *Alice Neel*.

In *Een geest in de keel* worden de dagen van een jonge moeder na de geboorte van haar vierde kind gevuld met lange lijstjes vol taken. Terwijl ze worstelt met het zich herhalende dagelijkse bestaan, dringt zich een stem uit het verleden op: die van de 18e eeuwse dichteres *Eibhlín Dubh Ní Chonaill*. Het gedicht dat zij schreef na de moord op haar echtgenoot wordt beschouwd als een van de belangrijkste in de Ierse literatuur. In haar roman verweeft *Doireann Ní Ghríofa* de twee vrouwenlevens met elkaar: dat van een Ierse edelvrouw die al knielend een handvol bloed van het levenloze lichaam van haar man drinkt, en dat van een jonge vrouw die zich, tussen het stofzuigen en kolven door de ambitieuze taak stelt het gedicht van haar voorgangster te vertalen. Het gedicht wordt een houvast voor de afgepeigerde moeder. Gaandeweg transformeert de jonge schrijfster steeds meer in een detective die een historisch vrouwenleven probeert te reconstrueren. Het wordt een dialoog tussen twee vrouwen, intiem en universeel.

Anna Enquist vertelt in een interview over kunstenaar en moederschap: <https://www.trouw.nl/cultuur-media/anna-enquist-vraagt-zich-af-kun-je-kunstenaar-en-moeder-tegelijk-zijn~bc8ef15f/>

In haar nieuwe roman *Sloop* heeft componiste Alice Augustus, enig kind in een kil gezin, van het Koninklijk Symfonie Orkest de opdracht gekregen om een stuk voor groot orkest te schrijven ter gelegenheid van het aanstaande jubileum. Ze verkeert op het toppunt van haar kunnen en haar artistieke ambities drijven haar tot misschien wel een magnum opus. Ze wordt beschouwd als een belangrijk componiste, maar vrijwel niemand weet dat ze onder pseudoniem haar geld verdient met het schrijven van platvloerse reclameadvertenties. Wat ook niet helpt is het meezeulen van een moeilijke jeugd en een woelig liefdesverleden. En ondertussen tikt de tijd. Alice Augustus is bijna veertig en heeft een grote kinderwens.

Een beetje in dezelfde lijn: op Netflix is een verfilming te zien van *The lost daughter* (*De verborgen dochter*), een roman van *Elena Ferrante* uit 2006. De film is het regiedebuut van actrice *Maggie Gyllenhaal*. Toen zij een van de Napolitaanse romans van Elena Ferrante las, zo liet ze in interviews weten, dacht ze meteen: 'O mijn God, wat is deze vrouw verknijpt.' Maar even later dacht ze weer: 'Wacht even. Wat ze schrijft is heel herkenbaar voor mij. Ben ik dan ook zo verknijpt?' Per brief vraagt en krijgt Maggie Gyllenhaal toestemming van Elena Ferrante voor de verfilming van haar roman. Daarin is literatuurprofessor Leda Caruso op werkvakantie in een badplaats in de buurt van Napels. De 48-jarige Leda observeert graag andere mensen en met name de jonge Nina en haar dochttertje Elena trekken haar aandacht. De manier waarop Nina met Elena op het strand speelt en hoe Elena op haar beurt moedertje speelt met haar pop roepen herinneringen op bij Leda. Goede herinneringen zijn dit niet, want ze is, in haar eigen woorden, een 'ontaarde moeder'. Of een verknijpte moeder?

Onlangs uitgebrachte titels

– *Ingrid Winterbach* is naast beeldend kunstenaar een van de meest bekroonde Zuid-Afrikaanse schrijvers. Ze was jarenlang als docent beeldende kunst en Afrikaanse en Nederlandse letterkunde werkzaam aan verschillende universiteiten. De laatste 20 jaar richt ze zich volledig op haar werk als kunstenaar en schrijfster. *Roerige tijden* is haar 3e roman in een Nederlandse vertaling. Een Zuid-Afrikaans zoöloge, maakt een crisis door. Onder invloed van een verkeerd medicijn scheldt ze haar vakgroepshoofd uit, keert ze zich af van vrienden en collega's en maakt zo abrupt een einde aan haar briljante academische carrière. In haar nieuwe baan moet ze door het land reizen voor besprekingen met zakenrelaties en zal ze dingen tegenkomen die haar op een heel ander spoor zetten. *Roerige tijden* geeft een beeld van moderne angsten in een tijd van wereldwijde crises toegespitst op de actuele toestand in Zuid-Afrika: de milieuproblematiek, ongelijkheid, neoliberalisme en kunstmatige

intelligentie.

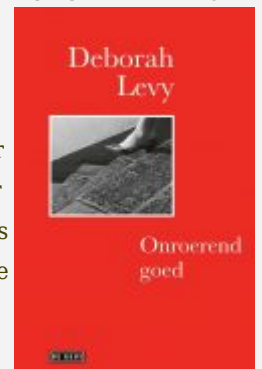
- Vier dochters heeft Marie-Josepha, van drie verschillende mannen. Antonia is de jongste en de enige die haar vader nooit gekend heeft. Het is haar verhaal dat de Vlaamse *Lara Taveirne* in **Pluto** vertelt. Taveirne roept de sfeer binnen dit gezin op in scènes die soms droogkomisch en vaak hartbrekend zijn. De vier zusjes voeden elkaar op want mama heeft het te druk met zichzelf, totdat ze haar dochters halsoverkop meesleept naar een dijkhuis dat van ellende aan elkaar hangt. Daar beleeft Antonia de ultieme kinderdroomzomer: plassen in het natte gras, vuurtjes met marshmallows en worst, badmintonnen onder de volle maan. De lezer weet dan al dat deze idylle van korte duur zal zijn. Een verdrietige prachtroman. (bron: VPRO-gids)

- De Zweedse *Lydia Sandgren* werkte 10 jaar aan haar sensationeel genoemde debuutroman **Verzamelde werken**. Martin Berg, eigenaar van een kleine, noodlijdende uitgeverij, belandt in een levenscrisis. Enkele jaren geleden verdween zijn vrouw Cecilia uit zijn leven en liet een enorme leegte achter. Nu hij op middelbare leeftijd terugkijkt op zijn leven, kan hij alleen zien wat had kunnen zijn. Hij vraagt zich af waaruit zijn *verzamelde werken* gedurende zijn leven bestaan: zijn hechte vriendschap met kunstenaar Gustav Becker, zijn hartstochtelijke liefde voor zijn nu vermiste vrouw, zijn twee kinderen en, niet in de laatste plaats, het onaffe manuscript dat hem en zijn jeugdromen lijkt te bespotten. In Göteborg wordt een overzichtstentoonstelling voorbereid van het werk van de gevierde schilder en familievriend Gustav Becker. Rakel, de rusteloze dochter van Martin, kijkt overal in de ogen van haar mysterieus verdwenen moeder, die op de aankondigingsaffiches prijkt

- de raadselachtige Cecilia, muze van de briljante kunstenaar.

- **Onroerend goed** is na *Dingen die ik niet wil weten* en *De prijs van het bestaan* het derde deel van de autobiografische trilogie van *Deborah Levy*. De Britse schrijfster is bijna zestig en haar tweede dochter gaat het huis bijna uit. Dan is ze alleen in haar bouwvallige huurflatje in Noord-Londen. Haar hele leven al fantaseert ze over een mooi huis met een fontein of een granaatappelboom. Terwijl haar leeftijdgenoten inmiddels villa's en zelfs tweede huizen bezitten, schaaft Deborah aan haar droomhuis in haar imaginaire portfolio met onroerend goed. The Guardian noemt dit laatste deel 'het hart van de trilogie', waarin het zoeken van een nieuw huis en wat dat voor haar betekent centraal staat, maar daarnaast het hele leven voorbij komt.

Voor een breder beeld van de trilogie en Deborah

Levy: <https://www.trouw.nl/cultuur-media/schrijver-op-zoek-naar-haar-droomhuis~bfb68025/>

- *Claire Vaye Watkins* groeide op in de woestijn van Nevada (V.S.). In haar autobiografische roman **Ik hou van je maar ik kies het duister** heeft verteller Claire na de geboorte van haar dochter een postnatale depressie. Ze vertrekt voor een lezing naar de woestijn van haar jeugd en laat haar man en baby thuis. De herleving van oude vriendschappen bevrijdt haar uit de ketenen van huwelijk, huishouden en moederschap. Diep in de Mojavewoestijn ontmoet ze spoken uit het verleden: haar eerste liefde wiens zelfdestructie haar nog altijd kwelt; haar vader, lid van de beroemdste sekte van Amerika - van Charles Manson; haar moeder, aan wie de herinneringen vervliegen. Ze kan niet terug in de tijd om dingen recht te zetten, maar welk pad leidt vooruit? Alleen, in de wildernis, begint ze zich eindelijk thuis te voelen. "De boeiendste stem uit West-Amerika sinds Annie Proulx - het is de vroege Joan Didion aan wie Watkins doet denken."

- **Mijn lievelingen** bevat brieven die de Braziliaanse schrijfster en journaliste *Clarice Lispector* tussen 1940 en 1957 schreef aan haar zussen Tania Kaufmann en Elisa Lispector. Ze doet verslag van haar indrukken van de meer dan dertig steden waar ze verblijft, en van haar ervaringen op het gebied van literatuur, muziek, film en theater. Ze beschrijft haar creatieve proces en haar zorgen over de publicatie en ontvangst van haar boeken. Daarnaast getuigen deze brieven van de liefde en tederheid tussen haar en haar zussen, waarbij de privé-besognes soms worden onderbroken door belangrijke historische gebeurtenissen. De brieven laten minder bekende kanten van Clarice' persoonlijkheid zien en vormen zo een interessante aanvulling op haar literaire werk. "Haar werk is typisch iets waar je van moet houden, maar als je ervan houdt ben je verliefd." - Maartje Wortel

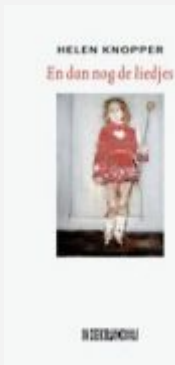

- *Kristina Sabaliauskaitė* is kunsthistorica en een van de meest prominente hedendaagse Litouwse schrijvers. Van haar verscheen ***Peters keizerin***, een historische roman over Marta Skowrońska, een straatarme Litouwse boerendochter, die werd uitgehuwelijkt aan een Zweedse dragonder, door een bende Russische soldaten werd verkracht, werd verkocht als seksslavin en terechtkwam bij het Russische Hof. Daar werd ze al spoedig ontdekt door tsaar Peter de Grote, met wie ze trouwde en twaalf kinderen kreeg, van wie er slechts twee volwassen zouden worden. Ze kon haar leven lang niet lezen, maar werd wel keizerin Catharina I van Rusland. *Kristina Sabaliauskaitė* laat Catharina zelf haar levensverhaal vertellen, vanaf haar sterfbed, met een onmogelijk huwelijk dat tegelijk een culturele kloof tussen Oost en West laat zien en haar levenslange eenzame strijd als vrouw.

- Kan er echte liefde bestaan die niet noodzakelijkerwijs uitloopt op seks? Dat is de vraag die *Natalie Koch* opwerpt in ***Buiten is de wereld normaal***. Ella heeft het lichamelijke liefdesspel wel geprobeerd met mannen, maar zij vindt er niets aan en constateert dat ze misschien wel asexueel is, al heeft ze een hekel aan het woord. Voor Ella lag een wetenschappelijke carrière in het verschiep, maar ze heeft haar promotieonderzoek opgegeven en is gaan werken op de administratie van de universiteit. Daar ontmoet ze Rick, een fascinerende docent die het ideaalbeeld van de liefde onderzoekt bij de troubadours en katharen: een zuivere spirituele liefde. Het lijkt tot een echte verhouding te komen, maar juist dan vlucht Ella weg. Ze geeft ook haar baan op en wordt taxichauffeur. Vanuit de veilige cocon van haar wagen blijft ze de wegen van Rick volgen. 'Hoe noem je een liefde die bestaat zonder geliefde?'

- *Helen Knopper* is 86 jaar, publiceerde haar eerste verhaal in 1965. Er volgden romans, nog meer verhalen en poëzie, waarna het 20 jaar stil was, en sinds een paar jaar verschijnt er regelmatig weer iets, zoals nu ***En dan nog de liedjes***. Liedjes van vroeger roepen herinneringen bij een vrouw van 86. In die herinneringen, die maar blijven komen, komt haar hele leven voorbij. Als meisje deed ze wat niemand durfde te doen. Werd zwanger op haar veertiende; het zou niet bij die ene keer blijven. Ze doet verslag van die wilde jaren, van haar jeugd, van haar vriendinnen en zelfs het huwelijksleven van haar ouders. Inmiddels is ze compleet afhankelijk geworden van anderen en neemt ze afscheid van alles wat haar dierbaar was. Het is mooi geweest. "...een geestdriftig protest tegen iedereen die ouderen wegzet als passief en hulpeloos."

Poëzie

- *Alicja Gescinska* heeft een roman en meerdere filosofische essays op haar naam staan. Nu is haar poëziedebuut verschenen, ***Trojaanse gedachten***. Daarin buigt ze zich over de breekbaarheid van de menselijke persoon, de fragiliteit van het eigen ik. Alle gedichten gaan over de grensgebieden van de geest, waarin de mens op de dool is in zichzelf. Daarmee maakt de Pools-Belgische schrijfster een portret van de menselijke psyche die aan zichzelf ten onder gaat. De bundel is opgedeeld in zes cycli die alle cirkelen rond de vraag of wij heer en meester zijn over onze gedachten of dat onze gedachten ons kunnen maken en breken. De beeldende titel dekt die lading helemaal. Waar ons denken een geschenk kan lijken, kan het evengoed een vloek zijn, net als het Paard van Troje. Want in hoeverre zijn wij zelf verantwoordelijk voor dwanggedachten, psychoses, donkere herinneringen of kwellende angst?

Verhalen

- *Bolu Babalola* is een Britse schrijfster, geboren in Londen, met Nigeriaanse Yoruba ouders, uit een etnische groep uit West-Afrika. In **Liefde in kleur** herschrijft *Bolu Babalola* de mooiste liefdesverhalen uit de geschiedenis en mythologie. Ze giet ze in een modern jasje en focust op de magische vertellingen van West-Afrika, Griekse mythen en oude legenden uit Zuid-Azië en op verhalen uit landen die niet meer bestaan. Ze rekent ook af met oude patriarchale vertellingen en concentreert zich juist op verhalen van krachtige, zelfbewuste vrouwen. “In mijn boek staan de dromen en ambities van de vrouwen centraal. De liefde is zuiver en gebaseerd op gelijkwaardigheid. Liefde verrijkt de wereld waarin we leven.”

- **Vaders die rouwen** is de eerste verhalenbundel van de Belgische schrijfster en performer *Carmien Michels*. Het zijn zes lange verhalen die heel verschillend zijn van toon, van absurdistisch naar realistisch. Ze gaan over vaders; vaders die afzien, sommige vaders net iets meer dan andere. Ze schieten tekort, missen hun kinderen of hinken hun eigen vaders achterna. In de verhalen krijgen ze te maken met ziekte, stalking, foltering en klein, alledaags verdriet. Terwijl de vaders zich in bochten wringen, worden ze geobserveerd door hun dochters, partners, reisgezellen en honden.

Non-fictie

- In **Geen tijd verliezen** schetst *Jolande Withuis* het leven, de liefdes, vriendschappen en de lange, veelzijdige loopbaan

van een van Nederlands meest gerenommeerde beeldend kunstenaressen, *Jeanne Bieruma Oosting (1898-1994)*. De historica kon beschikken over correspondenties met kunstenaarsvrienden als Ida Gerhardt, Charlotte van Pallandt en Adriaan Roland Holst, en de intieme brieven van haar ouders. Achtendertig was Jeanne Bieruma Oosting toen ze zichzelf in 1936 op een Parijse expositie zelfbewust presenteerde als schilderes. Haar Zelfportret in werkkiel drukt triomf uit. Ze had een lange strijd moeten leveren voor ze zich op deze manier durfde uit te beelden. Werken was taboe volgens de conservatieve opvattingen van haar rijke Friese familie. Die strijd was niet voorbij toen Oosting zich eenmaal aan haar milieu had ontworsteld. Ook als kunstenaress kreeg ze te maken met de nodige seksevoordelen. Het schokkende grafische werk dat ze in de jaren dertig produceerde werd tegelijk geprezen als pionierswerk én bekritiseerd als ‘onvrouwelijk’.

- *Denis Mukwege* is een Congolees gynaecoloog en expert op het vlak van seksueel geweld in conflictgebieden. In 1999 richtte hij een ziekenhuis op voor behandeling van slachtoffers van groepsverkrachtingen en seksueel geweld. Hij is er sindsdien directeur en veroordeelt het geweld tegen vrouwen in het openbaar in niet mis te verstane termen. Verkrachting van vrouwen ingezet als oorlogstactiek moet stoppen. In **De kracht van vrouwen** beschrijft hij de worsteling en het lijden, maar ook de hoop en de veerkracht van vrouwen die met seksueel geweld geconfronteerd zijn. Hij behandelde duizenden vrouwen op het randje van de dood, en werd keer op keer verrast door hun herstel, groei en onvermoeibare veerkracht.

Activiteiten in Utrecht en daarbuiten:

Museumbezoek en/of andere activiteiten zijn (in ieder geval) t/m 14 januari niet mogelijk.

Daarom hieronder weer iets over de website van het literatuurmuseum.

Er is een schrijversgalerij met portretten van Nederlandse schrijvers, veelal gemaakt door min of meer bekende kunstenaars. Bij elk portret wordt iets verteld over de schrijver en over het portret. In de volgende willekeurige selectie een aantal portretten van niet meer levende vrouwelijke schrijvers. De portretten zijn niet allemaal door vrouwen gemaakt.

00000

00000

Maria Dermoût (1888 - 1962)

<https://literatuurmuseum.nl/schrijversgalerij/schrijvers/maria-dermout/maria-dermout>

Belle van Zuylen (1740 - 1805)

<https://literatuurmuseum.nl/schrijversgalerij/schrijvers/belle-van-zuylen/belle-van-zuylen>

Sonja Prins (1912 - 2009)

<https://literatuurmuseum.nl/schrijversgalerij/schrijvers/sonja-prins/sonja-prins>

Marie-Sophie Nathusius (1906 -2002)

<https://literatuurmuseum.nl/schrijversgalerij/schrijvers/marie-sophie-nathusius/marie-sophie-nathusius>

Miep Diekmann (1925 - 2017)

<https://literatuurmuseum.nl/schrijversgalerij/schrijvers/miep-diekmann/miep-diekmann>

Fritzi Harmsen van Beek (1927 -2009)

<https://literatuurmuseum.nl/schrijversgalerij/schrijvers/f-harmsen-van-beek/f-harmsen-van-beek>

Vasalis (1909 - 1998)

<https://literatuurmuseum.nl/schrijversgalerij/schrijvers/m-vasalis/m-vasalis>

Ina Boudier-Bakker (1875 - 1966)

<https://literatuurmuseum.nl/schrijversgalerij/schrijvers/ina-boudier-bakker/ina-boudier-bakker>

En een enkel item voor als na 14 januari een en ander weer door kan gaan:

- Op 18 januari brengt **Anneke van Giersbergen** in TivoliVredenburg een *ode aan Kate Bush*. Als tiener ontdekte ze de muziek van Kate Bush en had ze het album *Hounds of Love* grijsgedraaid. De bewondering voor de eigenzinnige Kate Bush is gebleven; al lijkt *Anneke van Giersbergen* - in tegenstelling tot haar idool - voor het podium geboren. Uit respect voor de authenticiteit van Bush heeft de Nederlandse zangeres voor dit vierde theatertournee een eigen creatieve en persoonlijke draai aan de songs gegeven, maar voor iedere Kate Bush-fan is dit een unieke gelegenheid om haar oeuvre live te horen. (TivoliVredenburg heeft nu een online programma, maar hoe dat er na de 14e uit zal zien is nog niet bekend)

Bibliotheeknieuws:

- In januari zal de bibliotheek gewoon open zijn op de aangegeven tijden. Iedereen die wil komen rondkijken en/of boeken lenen en terugbrengen is van harte welkom.
- De *Leesgroep voor jonge vrouwen*, waarover ik in de vorige nieuwsbrief schreef, gaat deze maand beginnen. Er zijn inmiddels genoeg aanmeldingen. Als je tussen de 20 en 30 bent, en ook belangstelling hebt om mee te doen, stuur dan een mailtje naar info@vrouwenbibliotheek.nl.

Nieuwe boeken in de bibliotheek

De letterkast van Edith Brouwer, *Het eigenlijke* van Iris Hanika, *Daar op het plein is niemand* van Dolores Prato, *Fortuna's kinderen* van Annejet van der Zijl, *Onroerend goed* van Deborah Levy, *De meisjes* van Annet Schaap, *Roerige tijden* van Ingrid Winterbach

Christine Quispel heeft uit haar eigen collectie een mooie stapel boeken over vrouwenspiritualiteit gedoneerd. Er zitten een aantal klassiekers bij: *The great mother* van Erich Neumann (in een erg mooie uitgave), over de geschiedenis van moedergodinnen; *Diving deep en surfacing*, *Women writers on spiritual quest* van Carol Christ; *The Feminine Face of God* van Sherry Ruth Anderson, en *De zwarte Madonna van oer- tot eindtijd* van Annine van der Meer.

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd:

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2021/12/02/verzonken-stad-door-marta-barone/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2021/12/08/weg-uit-de-armoede-door-truus-rozemonde/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2021/12/16/fantoommerrie-door-marieke-lucas-rijneveld/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2021/12/19/de-letterkast-door-edit-brouwer/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2021/12/22/de-verdwenene-door-lot-vekemans/>

De leenbijdrage voor 2022 is opnieuw vastgesteld op € 26,-. Je kunt hiervoor onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn.

Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken.

We hebben een **nieuw banknummer NL18 RABO 0366 0430 05** ten name van *Stichting Es Scent ovv naam*

en **'leenbijdrage 2022'**. Meer overmaken om de vrouwenbibliotheek extra te ondersteunen mag natuurlijk altijd. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek, met een startbedrag van € 5,- per kalenderjaar.

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden en veel recensies, de nieuwsbrief is ook te lezen via onze website.

Marjolein Datema

Utrecht, 3 januari 2022

December (openings)nieuws

Beste leensters en andere belangstellenden,

Een paar nieuwsberichten van de afgelopen maand:

– Utrecht is door Unesco benoemd tot **'City of Literature'** en daarmee de eerste Nederlandse stad met deze prestigieuze titel, wereldwijd de 28e. Het initiatief voor de kandidaatstelling kwam van Het Literatuurhuis (voorheen SLAU). Volgens de initiatiefnemers bruijt het literaire leven in Utrecht met een groot scala aan boekhandels, bibliotheken, scholen, universitaire opleidingen en uitgeverijen. Daarnaast kent Utrecht diverse grote literaire evenementen en festivals als de Nacht van de Poëzie en het Internationale Literatuur Festival Utrecht (ILFU). De eerste

openbare bibliotheek stond ook in Utrecht en onze vrouwenbibliotheek is uniek in Nederland. Literair theater Salon Saffier neemt eveneens een unieke plek in. Men vindt het een eervolle pluim op de hoed van Utrecht en vooral ook een startschot voor zowel nieuwe initiatieven als samenwerking met andere steden. Eergisteren werd bekend dat Utrecht er volgend jaar drie bijzondere festivals bij krijgt waaronder Utrecht Literatuurstad Festival.

– Van de Atria-website:

“Het archief van Nederlands meest bekende en prominente feministe **Aletta Jacobs** is erkend als Unesco-erfgoed en in Unesco Memory of the World opgenomen. Het archief van Aletta Jacobs laat zowel via afbeeldingen als documenten de Nederlandse en internationale strijd voor vrouwenrechten zien. Het archief bevindt zich bij Atria. Via Unesco Memory of the World stimuleert Unesco het behoud en de toegankelijkheid van documentair erfgoed dat authentiek, uniek, onvervangbaar en van

wereldbetekenis is, en daarmee van uitzonderlijke waarde. Het archief van Aletta Jacobs geeft een weerslag van de voortrekkersrol die Aletta Jacobs op veel gebieden vervulde.” Meer

info: <https://www.atria.nl/nl/nieuws/archief-van-aletta-jacobs-erkend-als-werelderfgoed-door-unesco>

Naar aanleiding van de #MeToo campagne hier een paar boeken en links met interviews/bijdragen die minder belicht worden en aandacht verdienen:

- *Ivonne Meeuwsen* schrijft sinds 2013 informatieve en educatieve boeken over seksueel misbruik, problematiek die, zegt ze, niet levenslang is, maar wel levensbreed. Ze heeft veel aandacht besteed aan partners en invloed van seksueel misbruik op intieme relaties, aan dilemma's in de hulpverlening en aan jeugdzorg. Deze maand verscheen haar boek **Zwangerschap na seksueel misbruik**. Wat is de invloed van seksueel misbruik op de latere zwangerschap? Het boek geeft zowel hulp- en zorgverleners als de zwangere zelf handreikingen om zich optimaal op een zwangerschap voor te bereiden. In haar nieuwsbrief van 31 oktober staan o.a. verwijzingen naar interviews en bijdragen mbt #MeToo: <http://mailchi.mp/244b2397c682/nieuwsbrief-oktober-2017?e=cec8b7e391>

-Van *Roxane Gay* kwam vorige maand **Honger** uit, met de ondertitel *De geschiedenis van mijn lichaam*. Roxane Gay heeft in de afgelopen jaren openhartige en populaire essays en blogs geschreven over feminisme en het menselijk lichaam. Met dit boek onderzoekt ze haar eigen verleden, waaronder een verkrachting op haar twaalfde door een groep jongens in een boshut. Het vormde een keerpunt in haar leven, ze werd dikker en dikker. Ze betreft de lezer in haar poging om zichzelf beter te begrijpen, om uiteindelijk haar eigen leven te kunnen redden. Met de haar eigen eerlijkheid, kwetsbaarheid en kracht schrijft Roxane Gay over haar lichaam. Het is een confronterend en liefdevol verslag geworden van een groot lijf in een kleine wereld.

- In de Humo van 13 november vond ik een artikel over/met een vrouw die 20 jaar geleden werd verkracht toen ze 16 jaar was. Jaren later heeft ze haar verkrachter geschreven en hem geconfronteerd met zijn daad. Een uitspraak van haar is: "Stilte beschermt je niet. Waar stilte is, kan geweld bloeien." Uiteindelijk zijn ze als slachtoffer en dader samen naar buiten getreden om hun verhaal over misbruik én verzoening te delen. **Our story of rape and reconciliation** is een lezing die ze als TedTalk gegeven hebben: <https://www.youtube.com/watch?v=gyPoqFcvt9w>

Een themakatern van Letter en Geest in Trouw deze maand ging over de Nederlandse slavernijgeschiedenis en het nationaal museum dat Amsterdam graag zou willen. Welke verhalen zouden daar verteld kunnen worden? In de januaribrief meer over 'Slavernij in de letteren'.

Onlangs uitgebrachte titels

- Een nieuwe uitgave bij privédomein is de autobiografie van *Margo Jefferson* **Negroland**. Ze was de dochter van een kinderarts en een modieuze moeder, en groeide op te midden van de hoogopgeleide en welvarende zwarte elite in Chicago in de tijd van de segregatie, in wat zij noemt 'Negroland'. Tegen de achtergrond van beslissende historische gebeurtenissen als de burgerrechtenbeweging, de opkomst van het feminisme en de schijn van een postraciale tijd, brengt Margo Jefferson haar leven in kaart. Het werd getekend door psychologische en morele tegenstellingen in een zwarte middenklasse met ogenschijnlijke privileges.

VPRO-gids

artikel: <https://www.vpro.nl/boeken/artikelen/vpro-gids/2017/november/memoires-uit-negroland.html>

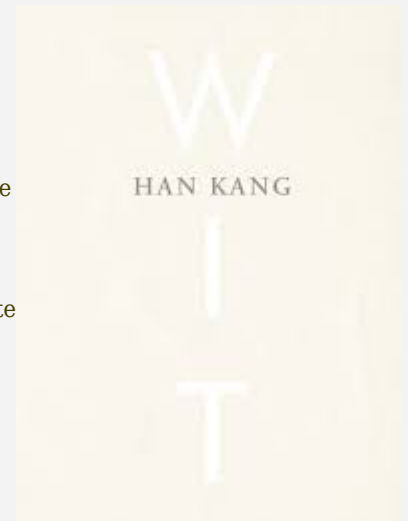

- De Britse *Fay Weldon* (86) heeft een vervolg geschreven op haar beroemde en twee keer verfilmde zwarte komedie *Leven en liefdes van een duivelin*, waarin doorsneevrouw Ruth genadeloos afrekenet met haar akelige, overspelige echtgenoot en diens geliefde. In ***Dood van een duivelin*** geeft ze een karakteristieke draai aan de tijdgeest in een verhaal over de kleinzoon van de inmiddels 84-jarige Ruth, die het instituut voor Gendergelijkheid runt. Kleinzoon is een zelfverzekerde, mooie twintiger die schijnbaar alles heeft - behalve het juiste geslacht. In interviews met o.a. de Volkskrant, Humo en the Post is Fay Weldon niet mis te verstaan duidelijk over wat ze vindt van het huidige feminisme en #metoo. Ze doet omstreden uitspraken, die ze wel uitlegt, en belicht daarmee een andere kant.

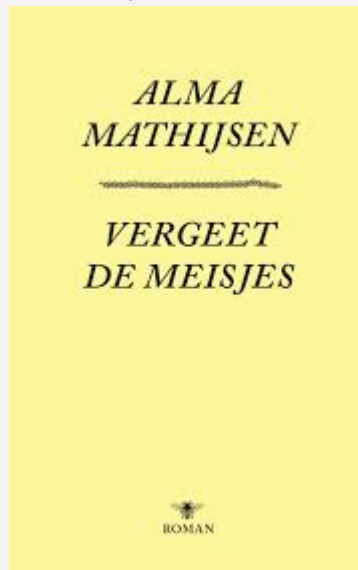
- Van *Justine le Clercq* verscheen ***Krimp***, een 2e roman na haar eerder lovend ontvangen boek *De roemlozen*. Het idee voor het boek ontstond in 2014 na de kloppijch op het misdaadduo Enise B. en Antonio van der P. In deze autobiografische roman onderzoekt de schrijfster haar eigen arrestatie in 1989, die zoals de Podium-website vermeldt, uitmondde in een eeuwig durende schuld. Het heeft geresulteerd in een huiveringwekkende zoektocht naar de oorsprong van vrouwelijk geweld. Het verhaal draait om de terugkerende herinneringen, de schuld en woede van Lina die zich voorbereidt op de 80e verjaardag van haar vader. Het Parool schreef erover: "Er staat geen zin te veel. Alles klopt.*****"

- ***Wit*** is het nieuwste boek van de Zuid-Koreaanse Han Kang. De verteller verblijft met een schrijversbeurs in Warschau, een besneeuwde stad vol tastbare littekens van het geweld uit het verleden. Ze wordt er achtervolgd door het verhaal van haar oudere zus, die slechts twee uur na haar geboorte overleed. Een gefragmenteerde verkenning van witte dingen is het resultaat - de bakerdoeken, die ook haar doodskleed waren, de melk uit haar moeders borsten die ze niet meer dronk, de blanco pagina waarop de verteller tevergeefs probeert het verhaal te reconstrueren - alles ontvouwt zich in een krachtig, poëtisch distillaat. *Wit* is een ongewoon boek. Het zijn gedachten over een kleur, over de kracht en de kwetsbaarheid van de menselijke geest, en pogingen om nieuw leven te vinden in de as van vernietiging.

- In ***Vuile lakens*** leggen *Anais Ertvelde* en *Heleen Debruyne* uit dat 'seksuele vrijheid' een illusie is. Lang hebben zij geloofd dat wij westerlingen wel bevrijd moesten zijn gezien alle seks om ons heen, in woord en in beeld, werkelijk vrij in wat we met onze lichamen doen. Tot ze merkten dat hun verlangens toch botsten op de bestaande normen. Normen die goed verborgen zijn, maar daarom des te hardnekkiger. Ze hebben in de geschiedenis, cultuur en wetenschap én in hun eigen ervaringen gezocht naar wat onze lichamen beknot. Deze schatkist aan kennis levert avontuurlijke essays op waarin vele van onze nodeloze schaamtes worden gefileerd.

- Wat hier (en wellicht ook bij Fay Weldon) mogelijk goed bij aansluit is **De meisjeskleedkamer** waarin de Canadese *Karen Connelly* een paar heilige huisjes op de helling zet. Door het vrouwelijk libido centraal te plaatsen vraagt ze in de eerste plaats hoe seksueel bevrijd we eigenlijk zijn. Eliza Keenan, moeder van twee zoontjes, gelukkig getrouwd bespiedt op een dag een prachtige jonge vrouw in de meisjeskleedkamer van het zwembad. De relatie die al snel tussen hen ontstaat doorbreekt veel taboes en brengt niet alleen Eliza's eigen veilige bestaan in gevaar, maar ook dat van haar gezin en haar minnares. Maar de lichamelijke is zo alomvattend, zo intiem, zo eerlijk - die kan toch onmogelijk slecht zijn? Uit de Morgen: "Connelly zet een vrouw neer zoals vrouwen zijn: complexe, menselijke paradoxen met een rijk innerlijk leven. Dat is soms irritant, want het belemmert het escapisme waar de lezer allicht op anticipeert, maar tegelijk is het een verademing."

- **Vergeet de meisjes** wordt omschreven als een apart, intrigerend en mysterieus boek van *Alma Mathijssen*, een poëtisch geschreven verhaal over een meer dan gewone vriendschap. Een Amerikaanse journalist reist met enige tegenzin naar West-Friesland om een beroemd schrijfster te interviewen, Iris. Al gauw wordt hij overrompeld door een fascinatie voor de raadselachtige relatie tussen Iris en haar huisgenote Kay. Hij dringt hun leven binnen en observeert de totale toewijding waarmee Kay haar steeds zieker wordende vriendin verzorgt. In hun eigen kleine wereld, tussen de muren van een slaapkamer, zijn de twee vrouwen aan elkaar overgeleverd.

- Oddný Eir won in 2014 de Europese literatuurprijs met **Land van liefde en ruïnes**, nu in het Nederlands vertaald. Net gescheiden maar sinds kort weer verliefd, is ze op zoek naar antwoorden die ze hoopt te vinden in de IJslandse natuur. Hoe creëren we een thuis voor liefde?

Waar kwamen haar voorvaders vandaan en hoe probeerden zij in harmonie met de natuur te leven? Hoe behouden we onze persoonlijke ruimte, maar komen we toch dicht bij de ander? Het is een eerlijk en onderzoekend reisverslag, geschreven in dagboekvorm met aandacht voor intieme details en grote levensvragen. Haar achtergrond: "ik wil graag een soort vrouwelijke oplossing vinden in de maalstroom van onze op mannen gerichte cultuur" en ze heeft zich verdiept in oude geschriften van IJslandse vrouwen.

- In oktober verschenen van *Charlotte Mutsaers* vanwege haar 75e verjaardag twee boeken, **Harnas van Hansaplast** en, iets heel anders, **Het grote Charlotte Mutsaers-kleurboek voor Nooit-volwassenen**. Het eerste is de weerslag van de zoektocht naar haar enige broer, een kluzenaar die te slim en onaangepast was voor deze wereld, en nog één overgebleven vriend had. Bij het leegruimen van zijn huis, dat ook hun ouderlijk huis was, treft Charlotte een volledige chaos aan, maar dat niet alleen, ook tientallen eigenaardige boekjes en een mannetje van Hansaplast. Het boek is een zelfportret geworden, al wordt het waarheidsgehalte ook betwijfeld. Het kleurboek in zekere zin ook, maar dan via haar favoriete tekeningen die ze heeft uitgekozen opdat de lezer zelf aan het kleuren gaat en net als zichzelf (op bepaalde vlakken?) nooit volwassen wordt.

- **Houtrot** is het debuut van *Rinske Hillen* en is geïnspireerd op de waargebeurde geschiedenis van twee grachtenpanden. Het is het verhaal van de bewoners van een pand aan de Keizersgracht, een modern familiedrama, maar ook een filosofische roman over schuld, verraad en familoyaliteit. In een strak gecomponeerd plot ontrolt zich in drie

dagen een puinhoop. Recensies benoemen de sterke scènes en de mooie observaties, de voorspelbaarheid, en ook de 'diepe

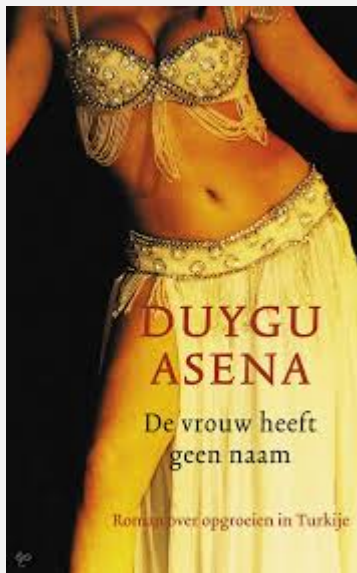
ziel' en het lezen als een trein.

- **De moeder van alle vragen** is een volgend boek van *Rebecca Solnit*. In haar essays stelt ze vragen rond misvattingen in onze cultuur m.b.t. vrouwen, mannen en hun positie t.o.v. elkaar. Het is dit keer niet zozeer haar eigen verhaal maar onderzoeken van en visies over de onderwerpen die ze bespreekt. De titel verwijst naar de vraag die een journalist aan Rebecca Solnit stelde tijdens een lezing: waarom bleef Virginia Woolf kinderloos? Rebecca Solnit vindt dit om meerdere redenen een impertinente vraag die te vaak met oneigenlijke motieven aan vrouwen wordt gesteld. Een illustratief interview: https://www.youtube.com/watch?v=D-Zcw5LNs_U

- In juli 2017 was het precies 200 jaar geleden dat Jane Austen stierf. Nog steeds wordt ze bewonderd en veel gelezen. Ze heeft fanclubs, een museum, romans die worden verfilmd en zelfs een eigen festival. In het rijk geïllustreerde **Jane (Austen) voor iedereen** vertelt *Anke Werker* wie deze Engelse schrijfster was (haar jeugd, schrijversleven, familieleden, mode uit die tijd etc.) en waarom boeken *Pride en prejudice* na 200 jaar nog zo tot de verbeelding spreken. Het geeft een frisse kijk op de beroemde schrijfster waar iedereen wel van heeft gehoord.

Activiteiten in Utrecht en daarbuiten

- Op 1 december is in de Balie een avond over de bekende Turkse schrijfster en feministe **Duygu Asena**. Het is de laatste avond in de serie *Grote Denkers*. Theatermaker en actrice *Nazmiye Oral* en journaliste *Çilay Özdemir* duiken in het leven en werk van Duygu Asena en spreken ze over haar invloed in Turkije. Daarna wordt er gesproken met twee jonge vrouwen, schrijfster *Bregje Hofstede* en *Hadjar Benmiloud*, hoofdredacteur van *Vileine*, over de relevantie van Duygu Asena vandaag de dag in Nederland. Hoe herkenbaar is de dagelijkse strijd voor vrouwen die Asena beschreef in haar boeken voor jonge vrouwen in Nederland? In de vorige nieuwsbrief hebben we de leesclubmiddag over haar boek **De vrouw heeft**

geen naam (26 november) aangekondigd
Meer

info: https://www.debalie.nl/agenda/podium/grote-denkers:-duygu-asena/e_9782800/p_11768498/

- Op 7 december presenteert *Carmien Michels* met muziek en acts haar poëziedebuut **We komen van ver** in het Literatuurhuis. Ze won in 2016 het NK Poetry Slam en verzorgde afgelopen september een spectaculair optreden tijdens de Nacht van de Poëzie. In haar gedichten dringt de vraag zich op hoe ze zich moet verhouden tot anderen, haar ouders, haar alter ego's en de complexe wereld. Haar gedreven gedichten nodigen uit tot maatschappelijke betrokkenheid, maar getuigen ook van onmacht en kritiek op radicaal verzet. Ze bevecht met haar pen elk systeem dat mensen wil knechten.

Meer info: <http://www.hetliteratuurhuis.nl/agenda/963/>

- Op zaterdag 9 december

organiseert Savannah Bay een avond over **feminisme en seksualiteit**. Achtergrond zijn 2 boeken die dit jaar zijn uitgekomen, **Vuile lakens** van Anais Ertvelde en Heleen Debruyne (zie hierboven) en **Dolle mythes** van Linda Duits. Het roept vragen op als: Zijn we zo

vrijgevochten als we denken? Tegen welke (seksuele) norm of cliché lopen we aan in het dagelijks leven? Hoe zouden we graag zien dat de toekomst eruit ziet? De drie schrijfsters zullen aanwezig zijn en zullen het gesprek aan gaan.

Meer info: http://savannahbay.nl/index.php?agenda_id=348&pageid=7

- Boijmans presenteert het werk van 'Arizona's woestijnkoningin' **Rhonda Zwillinger**. De Amerikaanse (1950) groeide op in New York en maakte begin jaren tachtig furore in de East Village, waar kunstenaars hun werk exposeerden in leegstaande panden en huiskamergaleries. Ze pareerde de glitter en glamour van Hollywood met kitscherige sculpturen en installaties vol glimmende kralen en nepedelstenen. Begin jaren negentig verruilde Zwillinger de stad voor de woestijn in Arizona (vanwege overgevoeligheid voor chemische stoffen). Dit keerpunt legde ze vast met het fotoproject *The Dispossessed*, waarna ze nieuwe manieren vond om zich uit te drukken. In 'het Klaverblad' is nu kunst uit vier van Zwillinger's levensfasen te zien; van het vroege werk tot de monumentale wandsculptuur *Digging Deep*

Meer

info: <https://www.boijmans.nl/tentoonstellingen/rhonda-zwillinger>

p.s. in de espressobar van het Boijmans kleuren tekeningen en teksten van schrijfster Pam Emmerik de muren.

**De komende maand zijn er op verschillende plaatsen meer tentoonstellingen van (veelal minder bekende) vrouwelijke kunstenaars. Ik zal ze kort beschrijven:

- In het Groningermuseum is een expositie over **Alberta Oever** (1772-1854), een van de weinige vrouwelijke 18e eeuwse kunstenaars uit Groningen. **Een vrouw in de kunst** toont ruim 20 schilderijen, aquarellen en tekeningen van haar vaardige hand.

Meer info: <http://www.groningermuseum.nl/content/albarta-ten-oever-1772-1854-een-vrouw-de-kunst>

- In kasteel Het Nijenhuis in Heino/Wijhe wordt van **Eva van Kempen** (1976) een nieuwe serie sieraden gepresenteerd op bustes van diverse kunstenaars uit de collectie van museum de Fundatie. Ze zijn veelal gemaakt van 'veilig' ziekenhuisafval, materiaal dat ze had leren kennen toen ze ernstig ziek in het AMC lag.

Ook is er werk van **Françoise Stoop** (1963) die in subtiele kleuren op loshangend jute schildert. Ze heeft zich laten inspireren door zowel het vroege werk als de eenvoud van de latere composities van Piet Mondriaan

Meer info: <https://www.museumdefundatie.nl/nl/eva-van-kempen/> en <https://www.museumdefundatie.nl/nl/franoise-stoop/>

- Het gemeentemuseum Den Haag toont wetenschappelijk ogende video's van **Uta Eisenreich**. Ze gebruikt alledaagse objecten die door rangschikking een andere betekenis krijgen. Geïnspireerd door Mondriaan onderzoekt, met humor, het speelveld tussen abstract en figuratief en de betekenisomgankelijkheden ervan.

Meer info: <https://www.gemeentemuseum.nl/nl/tentoonstellingen/uta-eisenreich>

Bibliotheek-nieuws

- De zelfgemaakte scheurkalender van Sanne Bloem is klaar en wordt al verkocht, ook in onze bibliotheek, voor € 15,- of € 20,-!

Op de website <http://zelfgemaaktescheurkalender.nl> vind je allerlei informatie over het maakproces, de bijdragen, verkooppunten etc. Sanne heeft zes van onze 'enorm rijke verzameling recensies' in de scheurkalender opgenomen: *Fuzzie* van Hanna Bervoets (door Hannah Kuipers), *Hier zijn is heerlijk* van Marie Darrieussecq (door Lia Martinali), *Een klein leven* van Hanya Yanagihara door (Kimberly M.), *Lila* van Marilynne Robertson (door Litania de Graaf), de biografie *Andreas Burnier. Metselaar van de wereld* van Elisabeth Lockhorn (door Pien van Leeuwen) en *Briefroman* van Juli Zeh (door Ine van Emmerik). We hadden nog meer recensies klaar liggen, die staan in de wacht voor de volgende keer.

Nieuwe boeken in de bibliotheek

Donker woud van Nicole Krauss, *Grime* van Wytse Versteeg, *Lichte jaren* van Elizabeth Jane Howard, *De regels gelden*

niet van Ariel Levy, *Een trouwe vrouw* van Jane Gardam, *Verbannen* van Çiler Ilhan, *Glorie* van Patricia Jozef, *Rolien en Ralien* van Josepha Mendels (nieuwe uitgave), *Wie het mooist valt* van Sara Novic. en *Een schitterend vergeten leven* van Toni Boumans

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2017/11/05/en-we-noemen-hem-door-marjolijn-van-heemstra/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2017/11/07/bijna-familie-door-ena-jansen/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2017/11/13/een-trouwe-vrouw-door-jane-gardam/>

[https://vrouwenbibliotheek.nl/2017/11/20/vonkt-door-marije langelaar/](https://vrouwenbibliotheek.nl/2017/11/20/vonkt-door-marije-langelaar/)

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2017/11/23/i-love-dick-door-chris-kraus/>

De leenbijdrage voor 2018 is opnieuw vastgesteld op € 25,-. Je kunt hiervoor vanaf december 2017 onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn. Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op banknummer NL71 INGB 0009 2669 95 ten name van Stichting Es Scent o.v.v naam en 'leenbijdrage 2018'. Meer overmaken om de vrouwenbibliotheek extra te ondersteunen mag natuurlijk altijd. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden, de nieuwsbrief is ook te lezen via onze website.

Naast de aangekondigde openingstijden blijft het altijd mogelijk om op afspraak een bezoek te brengen aan de bibliotheek. U bent van harte welkom.

Marjolein Datema

Utrecht, 26 november 2017